JULKISASIAMIEHEN RATKAISUEHDOTUS
JEAN MISCHO
16 päivänä marraskuuta 2000 [1]

1. Nyt käsiteltävänä oleva asia koskee negatiivista lainvalintakonfliktia, joka on syntynyt, kun Belgian ja Alankomaiden sosiaaliturvalaitokset ovat tulkinneet eri tavalla sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin, itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä 14 päivänä kesäkuuta 1971 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1408/71 (jäljempänä asetus), sellaisena kuin se on muutettuna ja ajan tasalle saatettuna 2.6.1983 annetulla neuvoston asetuksella N:o 2001/83, [2] 71 artiklan 1 kohdan a alakohdan i ja ii alakohdassa säädettyjen osittain työttömän ja kokonaan työttömän rajatyöntekijän käsitteitä.

I Asiaa koskevat oikeussäännöt

2. Ennakkoratkaisukysymyksiin vastaamisen osalta merkitykselliset yhteisön oikeuden säännökset ovat asetuksen 13 artikla ja 71 artiklan 1 kohdan a alakohdan i ja ii alakohta.

3. Asetuksen 13 artiklassa säädetään seuraavaa:

"1. Jollei [14 c artiklasta] muuta johdu, henkilöt, joihin tätä asetusta sovelletaan, ovat vain yhden jäsenvaltion lainsäädännön alaisia. Tämä lainsäädäntö määrätään tämän osaston säännösten mukaisesti.

2. Jollei 14—17 artiklasta muuta johdu:

a) jäsenvaltion alueella työskentelevä henkilö on tämän valtion lainsäädännön alainen, vaikka hän asuu toisen jäsenvaltion alueella tai jos hänen työnantajanaan toimivan yrityksen tai yksityisen henkilön kotipaikka on toisen jäsenvaltion alueella;

1 — Alkuperäinen kieli: ranska.

2 — EYVL L 149, s. 2; asetus N:o 2001/83 (EYVL L 230, s. 8).

b) — — ."

hän olisi ollut tämän lainsäädännön alainen viimeksi työskennellessään; nämä etuudet antaa asuinpaikan laitos omalla kustannuksellaan; — —."

4. Asetuksen 71 artiklan 1 kohdan a alakohdan i ja ii alakohdassa säädetään seuraavaa:

II Tosiseikat

"1. Työtön, joka aiemmin oli työssä ja joka viimeisen työskentelynsä aikana asui muun jäsenvaltion kuin toimivaltaisen valtion alueella, saa etuudet seuraavien säännösten mukaisesti:

5. Ennakkoratkaisupyynnöstä ja pääasian oikeudenkäyntiaineistosta ilmenee, että Alankomaiden kansalainen De Laat asuu Alankomaissa perheensä kanssa. Hän työskenteli 1.12.1994—30.11.1996 kokoaikaisena johtajana Amstelstad Belgiumin palveluksessa Breessä (Belgia). De Laatin uusi työsuhde ikkunanpesijänä saman työnantajan palveluksessa alkoi 2.12.1996; kyseessä oli osa-aikainen työsuhde, ja De Laatin viikoittainen työaika oli 13 tuntia.

a) i) rajatyöntekijä, joka on osittain tai ajoittain työttömänä hänet työllistävästä yrityksestä, saa etuudet toimivaltaisen valtion lainsäädännön mukaisesti, niin kuin hän asuisi tämän valtion alueella; nämä etuudet antaa toimivaltainen laitos;

6. Alankomaalaisen Bestuur van het Landelijk instituut sociale verzekeringenin (jäljempänä LISV) esittämien huomautusten mukaan pääasian tosiseikkojen tapahtuma-aikana Amstelstad Belgiumilla oli taloudellisia vaikeuksia, mutta se ei halunnut irtisanoa De Laatia, joka jatkoi kokoaikaisena työntekijänä Amstelstad Belgiumin palveluksessa helmikuusta 1997 alkaen.

ii) rajatyöntekijä, joka on kokonaan työtön, saa etuudet sen jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti, jonka alueella hän asuu, niin kuin

7. Kansallinen tuomioistuin on todennut, että De Laat teki LISV:lle 30.11.1996

hakemuksen saadakseen Alankomaiden Werkloosheidswetiin (jäljempänä WW) perustuvaa etuutta sen vuoksi, että hän oli 2.12.1996 alkaen osittain työtön.

8. LISV hylkäsi tämän hakemuksen asetuksen 71 artiklan 1 kohdan a alakohdan i alakohdan perusteella ja totesi, että osittain työttömänä De Laatin tuli tehdä tällainen hakemus Belgian toimivaltaiselle laitokselle. LISV esitti, että De Laatilla oli ollut side työskentelyvaltioonsa, koska hänellä oli voimassa oleva osa-aikainen työsopimus Amstelstad Belgiumin kanssa, ja siksi De Laat ei voinut hakea työttömyysetuutta Alankomaissa eli asuinvaltiossaan vaan hän kuului työskentelyvaltionsa eli Belgian lainsäädännön alaisuuteen.

9. De Laat oli myös tehnyt Belgian toimivaltaiselle laitokselle hakemuksen inkomensgarantie-uitkering-nimisen etuuden saamiseksi sillä perusteella, että hän joutui työskentelemään 2.12.1996 alkaen osa-aikaisesti.

10. Belgian toimivaltainen laitos hylkäsi tämän hakemuksen siksi, että De Laatia oli Belgian lainsäädännön ja asetuksen 71 artiklan 1 kohdan a alakohdan ii alakohdan mukaan pidettävä kokonaan työttömänä rajatyöntekijänä, joka kuuluu asuinvaltion eli tässä tapauksessa Alankomaiden lainsäädännön alaisuuteen.

11. De Laat ei riitauttanut tätä Belgian toimivaltaisen laitoksen päätöstä, vaan hän on ainoastaan valittanut LISV:n päätöksestä. Arrondissementsrechtbank te Roermond (Alankomaat) (jäljempänä kansallinen tuomioistuin) on tuonut esiin sen, että Belgian ja Alankomaiden toimivaltaisten laitosten tulkinnat näistä säännöksistä poikkeavat toisistaan, ja koska se on katsonut olevan epäselvää, miten asetuksen 71 artiklan 1 kohdan a alakohdan i ja ii alakohdassa säädettyjä osittain ja kokonaan työttömän rajatyöntekijän käsitteitä on tulkittava, se on päättänyt esittää seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

III Ennakkoratkaisukysymykset

"1) Onko määritettäessä sitä, onko rajatyöntekijä osittain työtön siten, että hänellä on asetuksen N:o 1408/71 71 artiklan 1 kohdan a alakohdan i alakohdan perusteella oikeus saada etuuksia toimivaltaisesta valtiosta, vai onko hän kokonaan työtön siten, että hänellä on asetuksen N:o 1408/71 71 artiklan 1 kohdan a alakohdan ii alakohdan perusteella oikeus saada etuuksia asumisvaltiostaan, merkitystä katsottava olevan sillä, että työntekijää

pidetään toimivaltaisen valtion tai asumisvaltion lainsäädännön perusteella osittain tai kokonaan työttömänä, vai onko osittaisen tai täydellisen työttömyyden käsitteitä tulkittava kaikissa jäsenvaltioissa yhdenmukaisesti eli yksinomaan yhteisön oikeuteen perustuvalla tavalla?

2) Jos merkitystä on sillä, minkä tyyppisenä työttömyytenä työttömyyttä pidetään kansallisen oikeuden perusteella, mille luonnehdinnalle on annettava etusija silloin, kun arvioitaessa asiaa toimivaltaisen valtion lainsäädännön perusteella päädytään eri lopputulokseen kuin arvioitaessa asiaa asumisvaltion lainsäädännön perusteella?

3) Jos merkitystä ei ole sillä, minkä tyyppisenä työttömyytenä työttömyyttä pidetään kansallisen oikeuden perusteella, ja jos osittaisen tai täydellisen työttömyyden käsitteitä on tulkittava kaikissa jäsenvaltioissa yhdenmukaisesti eli yksinomaan yhteisön oikeuteen perustuvalla tavalla, mitä arviointiperustetta tällöin on sovellettava?

4) Onko tältä osin ratkaiseva merkitys annettava siteelle työskentelyvaltioon, ja jos näin on, minkä edellytysten on täytyttävä, jotta tällaisen siteen voitaisiin katsoa olevan olemassa? Onko tällainen side olemassa,

a) jos on konkreettisesti mahdollista, että työntekijä jatkaa työskentelyä työnantajansa palveluksessa, vai

b) jos työntekijä jatkaa työskentelyä samassa valtiossa, vaikka hän työskentelisi vähemmän kuin aikaisemmin?

5) Onko kysymyksessä 3 mainittuna arviointiperusteena pidettävä kysymyksessä 4 mainitun perusteen sijasta jotakin muodollisempaa arviointiperustetta kuten sitä, onko työsuhde työoikeudellisessa mielessä päättynyt vai jatkuuko se?

6) Onko edellä esitettyihin kysymyksiin annettujen vastausten perusteella katsottava, että sellainen rajatyöntekijä, joka on heti kokoaikaisen palvelussuhteensa päättymisen jälkeen jatkanut saman työnantajan palveluksessa osa-aikaisessa palvelussuhteessa, on asetuksen 71 artiklan 1 kohdan a alakohdan i alakohdassa

tarkoitettu osittain työtön rajatyöntekijä, vai onko häntä pidettävä asetuksen 71 artiklan 1 kohdan a alakohdan ii alakohdassa tarkoitettuna kokonaan työttömänä rajatyöntekijänä?"

IV Yhteisöjen tuomioistuimelle esitetyt huomautukset

12. LISV on ehdottanut, että asetuksessa tarkoitettujen osittaisen työttömyyden ja täydellisen työttömyyden käsitteiden tulkinnassa tukeuduttaisiin ylimmän oikeusasteen alankomaalaisen tuomioistuimen eli Centrale Raad van Beroepin oikeuskäytäntöön, jonka mukaan työntekijä on kokonaan työtön, jos työntekijän ja työnantajan välillä ei enää voida katsoa olevan sellaista sidettä, jonka perusteella työskentelyn jatkamista voitaisiin pitää konkreettisesti mahdollisena. Jos sitä vastoin työntekijän ja työnantajan välillä on tällainen side, kyse on osittaisesta tai ajoittaisesta työttömyydestä, ja tällöin työntekijän on käännyttävä toimivaltaisen jäsenvaltion puoleen työttömyyskorvauksen saadakseen.

13. Belgian hallitus täsmentää, että Belgiassa osittain työttömällä työntekijällä ei ole oikeutta työttömyyskorvaukseen niiden työtuntien osalta, jolloin hän ei työskentele. Hänellä on ainoastaan rajoitettu oikeus eli oikeus etuuteen, jota kutsutaan inkomensgarantie-uitkeringiksi. Tämä etuus on kiinteämääräinen, ja se maksetaan kokonaan työttömille työntekijöille, jotka suostuvat työskentelemään osa-aikaisesti ja jotka tästä syystä menettävät työttömyyskorvauksensa. Jos tällaista etuutta ei olisi, nämä työntekijät saisivat vähemmän tuloja kuin he saivat aiemmin työttömyyskorvauksen muodossa.

14. Koska kyseistä etuutta pidetään kokonaan työttömille maksettavana etuutena, se myönnetään myös niille Alankomaissa osa-aikaisesti työskenteleville työntekijöille, jotka asuvat Belgiassa ja jotka saivat aiemmin Belgiassa työttömyyskorvausta kaikilta viikon päiviltä. Osittain työttöminä puolestaan pidetään niitä työntekijöitä, joiden osa-aikaisen tai kokoaikaisen työsopimuksen soveltaminen on tilapäisesti keskeytynyt. Belgian lainsäädännössä tällaisina tilanteina pidetään muun muassa seuraavia: ylivoimainen este, tekniset ongelmat, epäsuotuisat sääolosuhteet tai taloudellisista syistä johtuva työn puute. Tässä tapauksessa myönnettävä etuus käsittää korvauksen niistä työtunneista, jotka ovat jääneet tekemättä asianomaisten yllättävien olosuhteiden vuoksi, ja se on suorassa suhteessa niihin työtunteihin, joiden ajan työsopimuksen soveltaminen on ollut keskeytyneenä. Belgian hallituksen mukaan asetuksen 71 artiklan 1 kohdan a alakohdan i alakohdassa säädetyt osittaisen ja ajoittaisen työttömyyden käsitteet kattavat pääosin

samat tilanteet kuin tätä koskevat Belgian oikeussäännöt.

15. Portugalin hallitus on maininnut useita yhteisöjen tuomioistuimen tuomioita, joiden perusteella se katsoo, että rajatyöntekijää, joka tietyn työnantajan kanssa tekemänsä kokoaikaisen työsopimuksen päätyttyä alkaa työskennellä osa-aikaisesti saman työnantajan palveluksessa, on pidettävä asetuksen N:o 1408/71 71 artiklan 1 kohdan a alakohdan i alakohdassa tarkoitettuna osittain työttömänä rajatyöntekijänä.

16. Komissio muistuttaa ensinnäkin siitä, että asetuksen 13 artiklan 1 kohdan mukaan henkilöt, joihin tätä asetusta sovelletaan, ovat vain yhden jäsenvaltion lainsäädännön alaisia. Edelleen yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan asetusta on tulkittava niin, että vältetään paitsi tilanteet, joissa useamman jäsenvaltion sosiaaliturvajärjestelmiä sovelletaan samanaikaisesti, myös tilanteet, joissa ei sovelleta minkään jäsenvaltion järjestelmää.

17. Komission mukaan huomioon on myös otettava toinen periaate eli asetuksen 13 artiklan 2 kohdan a alakohdassa säädetty lex loci laboris -periaate, jonka mukaan työntekijä kuuluu työskentelyvaltionsa sosiaaliturvajärjestelmän alaisuuteen.

18. Asetuksen 71 artiklaan sisältyvän poikkeussäännöksen osalta komissio esittää, että yhteisöjen lainsäätäjä on lähtenyt siitä ajatuksesta, että työttömäksi joutunut rajatyöntekijä voi saada parhaiten apua nimenomaan asuinvaltionsa toimivaltaisesta laitoksesta ja että hän voi helpoiten saada tästä valtiosta ne etuudet, joihin hänellä on oikeus.

19. Jos sitä vastoin siteet työskentelyvaltioon eivät ole täysin katkenneet erityisesti siksi, että asianomainen henkilö on siellä edelleen työsuhteessa vaikkakin vain osa-aikaisena, lex loci laboris -periaatteesta tehtyä poikkeusta ei ole komission mukaan enää syytä soveltaa, vaan tälle periaatteelle on jälleen annettava etusija.

20. Komission mukaan rajatyöntekijä on näin ollen osittain työtön, jos hän työskentelee edelleen (muuten kuin kokoaikaisesti) työskentelyvaltiossaan, ja näin ollen hän on edelleen työskentelyvaltion lain-

säädännön alainen asetuksen 13 artiklan 2 kohdan a alakohdan mukaisesti. Rajatyöntekijä on sitä vastoin kokonaan työtön, jos hänellä ei ole enää mitään työskentelysidettä eikä sosiaaliturvasidettä työskentelyvaltioon.

V Asian arviointi

21. Aluksi haluaisin muistuttaa, että asetuksessa ei säädetä yhteisestä sosiaaliturvasääntelystä, vaan sillä pyritään ainoastaan yhteensovittamaan kansalliset säännelyt.[3] Siinä säädetään liittymäsäännöistä, joilla on tarkoitus välttää se, että siirtotyöläinen ei kuulu minkään sosiaaliturvajärjestelmän alaisuuteen tai että hän kuuluu useampien jäsenvaltioiden järjestelmien alaisuuteen.

22. Kun kansallinen tuomioistuin on kysynyt, kuuluuko De Laatin tilanteessa oleva henkilö Alankomaiden sosiaaliturvajärjestelmän alaisuuteen kokonaan työttömänä rajatyöntekijänä vai Belgian sosiaaliturvajärjestelmän alaisuuteen osittain työttömänä rajatyöntekijänä vai molempien näiden järjestelmien alaisuuteen, kuten Belgian hallitus on esittänyt, kyse on juuri tällaisesta ongelmasta.

Ensimmäinen ja toinen ennakkoratkaisukysymys

23. Ensimmäisellä kysymyksellään kansallinen tuomioistuin haluaa selvittää, onko osittaisen työttömyyden ja täydellisen työttömyyden käsitteitä tulkittava yhdenmukaisella eli yhteisön oikeuteen perustuvalla tavalla. Kaikki jäsenvaltiot, jotka ovat esittäneet asiassa huomautuksia, sekä komissio ovat katsoneet, että tähän kysymykseen on vastattava myöntävästi.

24. Tämä näkemys on selvästikin hyväksyttävä.

25. Yhteisöjen tuomioistuimen vakiintuneesta oikeuskäytännöstä ilmenee nimittäin, että "perustamissopimuksen 51 artiklan nojalla annetun asetuksen N:o 1408/71 päätarkoituksena on turvata

3 — Ks. mm. asia 21/87, Borowitz, tuomio 5.7.1988 (Kok. 1988, s. 3715, 23 kohta).

se, että niitä sosiaaliturvajärjestelmiä, jotka kussakin jäsenvaltiossa koskevat yhteisön sisällä liikkuvia työntekijöitä, sovelletaan *yhtenäisten, yhteisön oikeuteen perustuvien kriteerien* [4] mukaisesti". [5]

26. Lisäksi yhteisöjen tuomioistuin on katsonut, että asetuksen N:o 1408/71 II osastoon sisältyvien säännösten perusteella se, sovelletaanko tiettyä kansallista sosiaaliturvajärjestelmää johonkin konkreettiseen yksittäistapaukseen, "määräytyy yhteisön oikeussäännöistä ilmenevien kriteerien mukaisesti". Vaikka nimittäin "jäsenvaltioiden lainsäädännössä voidaan säätää oikeuksien edellytyksistä taikka velvollisuudesta kuulua sosiaaliturvajärjestelmään tai sen tiettyyn osaan, jäsenvaltioilla itsellään ei ole oikeutta ratkaista sitä, missä määrin sovelletaan niiden omaa lainsäädäntöä tai jonkin toisen jäsenvaltion lainsäädäntöä". [6]

27. Kun otetaan huomioon se, millaista vastausta ehdotan ensimmäiseen kysymykseen, toiseen kysymykseen ei ole syytä vastata.

Kolmas, neljäs, viides ja kuudes kysymys

28. Kolmannella, neljännellä ja viidennellä kysymyksellään kansallinen tuomioistuin haluaa tietää, minkä kriteerien mukaisesti on yhteisön oikeuden mukaan ratkaistava, onko työntekijä osittain vai kokonaan työtön.

29. Kuudennella kysymyksellään kansallinen tuomioistuin kysyy, onko De Laatin tilanteessa olevaa henkilöä pidettävä asetuksen N:o 1408/71 71 artiklan 1 kohdan a alakohdan i alakohdassa tarkoitettuna osittain työttömänä rajatyöntekijänä vai saman asetuksen 71 artiklan 1 kohdan a alakohdan ii alakohdassa tarkoitettuna kokonaan työttömänä rajatyöntekijänä.

30. Mitään epäilystä ei ole siitä, että yhteisön oikeuden kannalta tällaista työntekijää ei voida pitää kokonaan työttömänä.

31. Jo tämän käsitteen yleisen merkityksen perusteella voidaan päätellä, että kokonaan

4 — Kursivointi tässä.

5 — Asia 69/79, Jordens-Vosters, tuomio 10.1.1980 (Kok. 1980, s. 75, 11 kohta).

6 — Asia 276/81, Kuijpers, tuomio 23.9.1982 (Kok. 1982, s. 3027, 14 kohta).

työtön on sellainen työntekijä, joka työsuhteensa päättymisen jälkeen ei enää lainkaan työskentele vaan etsii uutta työpaikkaa.

32. Myös komissio on ehdottanut juuri tällaisen määritelmän lisäämistä asetukseen ehdotuksessaan, jonka se on esittänyt 12.1.1996 mutta jota neuvosto ei ole vielä hyväksynyt. [7]

33. Tämän ehdotuksen mukaan "työntekijän katsotaan olevan 'kokonaan työtön', jos hänen työsuhteensa on purettu tai päättynyt".

34. Tämä määritelmä kattaisi paitsi ne työntekijät, joiden työsopimus on päättynyt tai jotka on irtisanottu, myös työntekijät, jotka ovat irtisanoutuneet. [8] Tämä vaikuttaa hyväksyttävältä, koska asetuksessa ei ole tarkoitus määritellä sisällöltään niitä oikeuksia, joita kokonaan työttömällä työntekijällä voi olla. On siis mahdollista, että vapaaehtoisesti irtisanoutunut työntekijä ei jossain jäsenvaltiossa saa työttömyyskorvausta, vaikka hän sitä toisessa jäsenvaltiossa saisikin.

35. Voidaan siis katsoa, että asetuksessa tarkoitetulla täydellisen työttömyyden käsitteellä tarkoitetaan tilannetta, jossa työntekijän työsuhde on purettu tai päättynyt ja hän hakee uutta työpaikkaa. [9]

36. Koska De Laat on nyt kyseessä olevana ajankohtana työskennellyt Belgiassa, häntä ei voida pitää kokonaan työttömänä.

37. Voidaan sitä vastoin pohtia, onko De Laat osittain työtön vai osa-aikainen työntekijä. Yhteisön oikeuden mukaan osittain työttömänä työntekijänä pidetään epäi-

7 — Ehdotus neuvoston asetukseksi (EY) asetuksen (ETY) N:o 1408/71 sekä asetuksen (ETY) N:o 1408/71 täytäntöönpanomenettelystä annetun asetuksen (ETY) N:o 574/72 muuttamisesta työttömien hyväksi (EYVL 1996, C 68, s. 11).

8 — Pääasian oikeudenkäyntiaineistosta ilmenee kuitenkin, että de Laat on irtisanottu taloudellisesta syystä. Hän on ollut ilman työsopimusta yhden päivän (sunnuntain).

9 — Työn hakeminen osoitetaan sillä, että työntekijä on ilmoittautunut toimivaltaisessa viranomaisessa työnhakijaksi.

lyksettä sellaista työntekijää, jolla on voimassa oleva työsopimus mutta joka vastoin tahtoaan joutuu työskentelemään vähemmän kuin tässä työsopimuksessa määrätään.

38. Kuuluuko siis tämän määritelmän piiriin myös se nyt kyseessä oleva tilanne, että työajan vähentäminen tehdään niin, että työtekijä työskentelee edelleen samassa yrityksessä *uuden työsopimuksen* perusteella?

39. Ensi näkemältä tähän kysymykseen olisi houkutteleva vastata myöntävästi kaikkien niiden tilanteiden osalta, joissa työntekijä on ensin irtisanottu ja entisen (kokoaikaisen) työsopimuksen tilalle on tehty välittömästi uusi (osa-aikainen) sopimus.

40. Tältä osin vaikeutena on kuitenkin se, että on vaikea ratkaista objektiivisesti, onko työntekijä vapaaehtoisesti päättänyt siirtyä aikaisempaa lyhyempään työaikaan. Uusi työsopimus on nimittäin hyvin usein sisällöltään täysin samanlainen molemmissa näistä tilanteista.

41. Ei voida todellakaan täysin sulkea pois sitä mahdollisuutta, että työntekijä haluaa — toisin kuin De Laat — työskennellä vähemmän aikaa kuin aiemmin ja hän tässä tarkoituksessa pyytää siirtoa eri tehtäviin yrityksessä, mutta samalla hänellä on houkutus kääntyä toimivaltaisten viranomaisten puoleen saadakseen korvattua aiheutuneen ansionmenetyksen osa-aikaistyöttömille myönnettävillä korvauksilla.

42. Jos lisäksi osittain työttömäksi katsottaisiin myös työntekijä, joka on tehnyt työnantajansa kanssa uuden työsopimuksen, jonka mukaan työaika on aikaisempaa lyhyempi, tällaista tilannetta olisi vaikea erottaa siitä, että työntekijä tekee tällaisen työsopimuksen uuden työnantajan kanssa. Myös jälkimmäinen olisi siis johdonmukaisuussyistä katsottava osittain työttömäksi.

43. Kyseisten säännösten soveltaminen vaikeutuisi olennaisesti, jos osittain työttömänä pidettäisiin myös työntekijää, joka tekee uuden työnantajan kanssa uuden työsopimuksen, jonka mukainen työaika on aiempaa lyhyempi, ja joka silti haluaisi edelleen työskennellä kokoaikaisesti. Tämä merkitsisi sitä, että huomioon otettaisiin työntekijän aikomukset, mikä asetuksella juuri pyritään välttämään.

44. Osittaisen työttömyyden käsitettä on tulkittava ennen kaikkea asetuksen

71 artiklan 1 kohdan a alakohdan i alakohdan perusteella, jossa säädetään, että "rajatyöntekijä, joka on osittain tai ajoittain työttömänä hänet työllistävästä yrityksestä, saa etuudet toimivaltaisen valtion lainsäädännön mukaisesti".

45. Sanat "hänet työllistävästä" edellyttävät työsuhteen jatkuvuutta, eli siirtyminen kokoaikaisesta työskentelystä osa-aikaiseen työskentelyyn tapahtuu samassa yrityksessä niin, ettei työsopimus lakkaa eikä sitä muuteta työajan lyhentämiseksi.

46. On muistettava, että tämä ei millään tavalla vaikuta niiden oikeuksien sisältöön, joita De Laatin tilanteessa olevalla työntekijällä voi olla siinä valtiossa, jonka lainsäädäntöä häneen sovelletaan asetuksen nojalla.

47. Tämän perusteella silloin, kun sovellettavassa lainsäädännössä, joka määritetään soveltaen yhteisön oikeudessa vahvistettuja kriteerejä, annetaan lyhennettyä työaikaa tekeville työntekijöille oikeus tiettyihin etuuksiin sen vuoksi, että lainsäädännössä niitä pidetään työttömyyskorvauksina, on selvää, että tällaisia etuuksia ei voida evätä työntekijältä sillä perusteella, että hän asuu toisessa jäsenvaltiossa.

48. Tällaisen etuuden epäämistä on pidettävä EY:n perustamissopimuksen 48 artiklassa (josta on muutettuna tullut EY 39 artikla) ilmaistun syrjintäkiellon periaatteen suorana loukkauksena.

49. Edellä esitetyn perusteella katson, että asetuksen 71 artiklan 1 kohdan a alakohdan i alakohdassa tarkoitettuna osittain työttömänä työntekijänä on pidettävä sellaista työntekijää, jolla on voimassa oleva työsopimus ja joka joutuu vastoin tahtoaan [10] työskentelemään vähemmän kuin työsopimuksessa on sovittu.

50. Kansallinen tuomioistuin ei kuitenkaan pyydä tulkintaa siitä, miten osittainen

10 — Sellaisena kuin tämä tahto ilmenee voimassa olevasta sopimuksesta sen alkuperäisessä muodossaan.

työttömyys on ymmärrettävä suhteessa osa-aikaiseen työskentelyyn. Sillä, kumpaan ryhmään työntekijä kuuluu, ei myöskään ole mitään merkitystä määritettäessä asetuksen perusteella asiassa sovellettavaa lainsäädäntöä. Sekä 71 artiklan 1 kohdan a alakohdan i alakohdassa (osittain työtön rajatyöntekijä) että 13 artiklan 2 kohdan a alakohdassa (työntekijä, joka työskentelee osa-aikaisesti) säädetään nimittäin samasta kriteeristä eli työskentelypaikasta.

51. Kansallinen tuomioistuin haluaa kysymyksellään lähinnä tietää, voidaanko De Laatin tilanteessa olevaa työntekijää pitää asetuksessa tarkoitettuna kokonaan työttömänä työntekijänä, mistä seuraisi, että 71 artiklan 1 kohdan a alakohdan ii alakohdan perusteella tähän työntekijään sovellettaisiin työntekijän asuinvaltiona olevan jäsenvaltion lainsäädäntöä.

52. On kuitenkin riidatonta, että De Laat on riidanalaisen ajanjakson aikana ollut palkkatyössä, minkä perusteella hän on kuulunut 13 artiklan 2 kohdan a alakohdan mukaisesti sen jäsenvaltion lainsäädännön alaisuuteen, jossa hän on työskennellyt, eli tässä tapauksessa Belgian kuningaskunnan.

53. Yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännöstä ilmenee lisäksi, että "asetuksen N:o 1408/71 13 artiklan 2 kohdan a alakohtaa on tulkittava niin, että tämän asetuksen soveltamisalaan kuuluvaan henkilöön, joka harjoittaa palkkatyötä osa-aikaisesti jonkin jäsenvaltion alueella, sovelletaan tämän valtion lainsäädäntöä sekä niiden päivien ajan, jolloin hän työskentelee, että niiden päivien ajan, jolloin hän ei työskentele". [11]

54. Näin ollen ehdotan, että kolmanteen, neljänteen, viidenteen ja kuudenteen kysymykseen vastataan seuraavasti:

Rajatyöntekijän, joka harjoittaa palkkatyötä, ei voida katsoa olevan asetuksessa N:o 1408/71 tarkoitetulla tavalla kokonaan työtön. Hän kuuluu sen jäsenvaltion lainsäädännön alaisuuteen, jossa hän työskentelee, vaikka hän asuisi toisen jäsenvaltion alueella.

11 — Asia C-2/89, Kits van Heijningen, tuomio 3.5.1990 (Kok. 1990, s. I-1755, 15 kohta).

VI Ratkaisuehdotus

55. Kaiken edellä esitetyn perusteella ehdotan, että Arrondissementsrechtbank te Roermondin esittämiin kysymyksiin vastattaisiin seuraavasti:

1) Sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin, itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä 14 päivänä kesäkuuta 1971 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1408/71 71 artiklan 1 kohdan a alakohdassa käytetyille käsitteille "kokonaan työtön" ja "osittain työtön" on annettava yhteisön oikeuteen perustuva itsenäinen tulkinta.

2) Rajatyöntekijän, joka harjoittaa palkkatyötä, ei voida katsoa olevan asetuksessa N:o 1408/71 tarkoitetulla tavalla kokonaan työtön. Hän kuuluu sen jäsenvaltion lainsäädännön alaisuuteen, jossa hän työskentelee, vaikka hän asuisi toisen jäsenvaltion alueella.